

मिलिंद बाबर
फाऊंडर-चेअरमन, मैंगो हॉलिडेर्स

जगांवर प्रितांवा

लेख क्रमांक: ६

**समुद्राच्या मध्यभागी कित्येक हजार
वर्षांपूर्वी झालेल्या ज्वालामुखीच्या
उद्रेकातून निर्माण झालेल्या या चिमुकल्या
बेटावर निसर्गाने मुक्त हस्ताने केलेली ही
उथळण बघून मला बुधराम आणि
एकूणच मॉरिशन लोकांचा हेवा वाटला.
ज्या क्षणी आम्ही एअरपोर्टच्या
बिल्डिंगमधून बाहेर पडलो, त्या क्षणी खूप
हळुवारपणे आलेली वाच्याची एक झुळूक
छानसा गारवा देऊन गेली. किती सुखद
होता तो अनुभव. खूप एनर्जी होती त्या
वातावरणात. मॉरिशनसचा एअरपोर्ट खूपच
छोटा, अगदी पुण्याच्या एअरपोर्ट एव्हढा
असेल त्यावेळी. जास्त गर्दी नव्हती.
कुठेही धावपळ नव्हती. सगळीकडे एक
निवांतपणा जाणवत होता. जसा
आपल्याला गोव्याला जाणवतो तसा.**

ही १९९३ सालची गोष्ट आहे. मी पहिल्यांदा मॉरिशनसला गेलो तेव्हा, एखादी जागा एव्हढी सुंदर असू शकते असे मला कोणी सांगितले असते तर खेरे वाटले नसते. त्यावेळी मोर्बाईल फोन नव्हते. इंटरनेट नव्हते. फेसबुक नव्हते. व्हॉट्सअप नव्हते. जेव्हढं दिसायचं तेवढंच बुद्धीला पटायचं. मी कॉलेजला असतांना 'सौतन' नावाचा पदिनी कोलहापुरेने काम केलेला सिनेमा खूप गाजला होता आणि त्या सिनेमात, त्या वेळी सर्व शूटिंग मॉरिशनसचे होते. ते अप्रतिम सौंदर्य मी, 'याची देही याची डोळा' अनुभवेन असं मला सिनेमा बघताना बिलकुल वाटलं नव्हतं. त्या सिनेमाचे त्यावेळचे फेमस डायरेक्टर सावनकुमार नंतर माझे चांगले मित्र पण झाले. त्यांच्या पुढच्या काही फ्लॉप सिनेमांचे शूटिंग करण्यासाठी किंवा शूटिंगचे स्पॉट शोधण्यासाठी आम्ही दोघं त्यावेळी मॉरिशनसमध्ये खूप फिलो होतो.

साडेपाच तासांच्या एअर मॉरिशनसच्या विमानाच्या उड्डाणानंतर बेल्ट बांधण्याची सूचना झाली होती. विमान लवकरच मॉरिशनसमध्ये लँड होणार होतं. माझ्या स्वप्नातलं मॉरिशन खरंच एव्हढं सुंदर

मॉरिशन... एक स्वानभूमी !

असेल का? मी मागे जेव्हा ताजमहाल पाहिला होता तेव्हा, 'अरे, हा काय ताजमहाल?' असा थोडासा अपेक्षाभंग पण झाला होता. कारण माझ्या स्वप्नातला ताजमहाल त्याच्यापेक्षा खूपच सुंदर होता. मग तसेच तर नाही ना व्हायचं मॉरिशनसच्या बाबतीत? मी मॉरिशनसला येण्यापूर्वी एनसायक्लोपिडियामधून त्याची माहिती वाचली होती व काही फोटोसुद्धा पाहिले होते. त्यावरून मॉरिशन आयलंड खूपच सुंदर आहे अशी माझी कल्पना झाली होती. माझ्या डोक्यातील विचारांना आता वास्तवाची साथ मिळायला सुरुवात झाली होती. एव्हाना आमचं विमान पांढऱ्या ढगांशी झुंजत, थोडे हेलकावे खात खाली येऊ लागलं होतं. मधूनच समुद्राचं दर्शन होत होते. पुढील पाच ते दहा मिनिटात आम्ही मॉरिशनसच्या सिवूसागर रामगुलाम विमानतळावर लँड होणार असल्याचे संकेत मिळाले. आणि आता आमचे विमान ढगांचे अडथळे दूर करून जिमिनीच्या दिशेने खाली येत होते. ढगांचा अडसर दूर होताच जे दृश्य दिसले ते अप्रतिम किंवा अद्वितीय याच सदरात मोडू शकते. मी आतापर्यंत मुंबई किंवा गोव्याचं ब्राऊन कलरचं पाणी असलेला समुद्र पाहिला होता. परंतु आता मी जे काही बघत होतो ते कदाचित मी स्वप्नातच अनुभव शकलो असतो. पाण्याचा रंग हिरवागार (AQUA MARINE) त्याला एक पांढऱ्या रंगाचं कुंपण शोभावं अशी संपूर्ण कडा आणि त्याच्या पलीकडचा अथांग समुद्र पूर्णपणे गडद निळ्या रंगाचा. ते दृश्य मी माझ्या दोन्ही डोल्यांमध्ये साठवून ठेवायचा प्रयत्न करत होतो. समुद्र एव्हढा सुंदर असू शकतो! वा रे उपरवाले, क्या खूब बनाया तुने? एक जोरदार धक्का घेत आमचं विमान आता धावपट्टीवर उतरलं होतं. मी मात्र त्या सौंदर्याच्या धक्क्यातून अजून सावरलेलो नव्हतो. हळूहळू विमान थांबले आणि आम्ही सर्वजण विमानातून बाहेर पडलो. यापूर्वी माझा मॉरिशन लोकांशी आलेला पहिला संबंध म्हणजे आमच्या कॉलेजमध्ये काही मॉरिशन मुलं शिकायला आली त्यांच्याशी. त्यामुळे मॉरिशन लोक आपल्या सारखेच दिसतात आणि फ्रेंच उच्चारात बच्यापैकी हिंदीसुद्धा बोलतात हे माहिती होते. बेल्टवरून सामान घेऊन बाहेर आलो तर आमचा एजंट बुधराम मला घ्यायला आलेला दिसला. बुधराम आणि मी त्याच्या पिजो गाडीतून आमच्या ल ग्रां ब्ल या नॉर्थ वेस्टला असलेल्या हॉटेलकडे जाण्यासाठी निघालो. एअरपोर्ट साऊथ ईस्टला ते हॉटेल नॉर्थ वेस्टला हा प्रवास बुधरामच्या मर्ते आयलंडवरचा सर्वांत मोठा प्रवास असावा.

सुमुद्राच्या मध्यभागी कित्येक हजार वर्षांपूर्वी झालेल्या ज्वालामुखीच्या उद्रेकातून निर्माण झालेल्या या चिमुकल्या बेटावर निसर्गाने मुक्त हस्ताने केलेली ही उथळण बघून मला बुधराम आणि एकूणच मॉरिशन लोकांचा हेवा वाटला. ज्या क्षणी आम्ही एअरपोर्टच्या बिल्डिंगमधून बाहेर पडलो, त्या क्षणी खूप हळुवारपणे आलेली वाच्याची एक झुळूक छानसा गारवा देऊन गेली. किती सुखद होता तो अनुभव. खूप एनर्जी होती त्या वातावरणात. मॉरिशनसचा एअरपोर्ट खूपच छोटा, अगदी पुण्याच्या एअरपोर्ट एव्हढा असेल त्यावेळी. जास्त गर्दी नव्हती. कुठेही धावपळ नव्हती. सगळीकडे एक निवांतपणा जाणवत होता. जसा आपल्याला गोव्याला जाणवतो तसा.

आता आमच्या गाडीने १०० चा स्पीड पकडला होता. बुधराम

'मँगो' स्पेशल
इंटरनेशनल आणि
डोमेस्टिक ट्रूस्

मॉरिशनसबद्दल भरभरून सांगत होता आणि मी?... मी एखाद्या चार दिवसांच्या उपाशी माणसाला एकदम पंचपकानांचं ताट समोर आल्यावर, तो जसा त्या पंचपकानांवर तुटून पडेल, तसाच... अगदी तस्साच किंवा कदाचित त्याच्यापेक्षाही जास्त अधाशीपणाने मी मॉरिशनसचं ते सौन्दर्य पिझन घेत होतो. माझं समाधानच होत नव्हत. इकडे बघू की तिकडे असं झालं होते मला. मी पूर्णपणे हरवून गेलो होतो. एव्हढं निसर्गसौन्दर्य, एव्हढी हिरवाई, एव्हढं सुंदर पाणी, टोकेरी डोंगर, नजर पोचेल तिथपर्यंत वाच्यावर झुलणारे ऊसांचे ताटवे, स्वच्छ आणि मोठे, व्यवस्थित आखलेले, विमानाच्या धावपट्टीसारखे रस्ते, नागमोडी वळण, मधूनच दिसणारी छोटी छोटी हिंदूंची घरं, चहाचे मळे... काय काय बघू असं झालं होत मला. पुढचे दोन महिने मी याच मॉरिशनसमध्ये रहणार आणि हे सगळं सौन्दर्य आणि कदाचित या पेक्षाही जास्त अनुभवणार या कल्पनेनेच मी आणखीन सुखावत होतो.

पुढे जसेजसे दिवस जात होते तसेतसे मी जास्तच मॉरिशनसच्या प्रेमात पडत चाललो होतो. आता तर मला इथे कायमचं रहायला यावं असं वाटायला लागलं होतं.

एव्हाना बुधराम माझा चांगला मित्र झाला होता. दिवसातले जवळपास १२ ते १४ तास आम्ही एकत्रच असायचो. बुधराम फक्त रात्री झोपायला घरी जायचा. त्याचं पूर्ण नाव शैलेंद्र बुधराम. अतिशय मूळ भाषी, खूप प्रेमल आणि कुठल्याही प्रकारच्या मदतीला 'नाही' न म्हणणारा. बुधराम एक माणूस म्हणून खूपच चांगला आणि मित्र म्हणून तर मौल्यवान हिराच होता. आजही जवळपास २५ वर्षांनंतर आमची मैत्री तेव्हढीची गाढ राहिली आहे. मी मॉरिशनसला गेलो की बुधरामसाठी कुठला दिवस ठेवायचा ते आधी बघतो आणि तो सुद्धा भारतात आला की एक दिवस आम्ही दोघेहि जुन्या आठवर्षीना उजाळा देण्यासाठी भेट असतो. माझ्या आयुष्यातले काही मॉरिशन मुलं शिकायला आली त्यांच्याशी. त्यामुळे मॉरिशन लोक आपल्या सारखेच दिसतात आणि फ्रेंच उच्चारात बच्यापैकी हिंदीसुद्धा बोलतात हे माहिती होते. बेल्टवरून सामान घेऊन बाहेर आलो तर आमचा एजंट बुधराम मला घ्यायला आलेला दिसला. बुधराम आणि मी त्याच्या पिजो गाडीतून आमच्या ल ग्रां ब्ल या नॉर्थ वेस्टला असलेल्या हॉटेलकडे जाण्यासाठी निघालो. एअरपोर्ट साऊथ ईस्टला ते हॉटेल नॉर्थ वेस्टला हा प्रवास बुधरामच्या मर्ते आयलंडवरचा सर्वांत मोठा प्रवास असावा.

सुमुद्राच्या मध्यभागी कित्येक हजार वर्षांपूर्वी झालेल्या ज्वालामुखीच्या उद्रेकातून निर्माण झालेल्या या चिमुकल्या बेटावर निसर्गाने मुक्त हस्ताने केलेली ही उथळण बघून मला बुधराम आणि एकूणच मॉरिशन लोकांचा हेवा वाटला. ज्या क्षणी आम्ही एअरपोर्टच्या बिल्डिंगमधून बाहेर पडलो, त्या क्षणी खूप हळुवारपणे आलेली वाच्याची एक झुळूक छानसा गारवा देऊन गेली. किती सुखद होता तो अनुभव. खूप एनर्जी होती त्या वातावरणात. मॉरिशनसचा एअरपोर्ट खूपच छोटा, अगदी पुण्याच्या एअरपोर्ट एव्हढा असेल त्यावेळी. जास्त गर्दी नव्हती. कुठेही धावपळ नव्हती. सगळीकडे एक निवांतपणा जाणवत होता. जसा आपल्याला गोव्याला जाणवतो तसा.

ज्यावेळी आणि आपल्याला गोव्याला जाणवत होता. जसा आपल्याला गोव्याला जाणवत होता.

आता आमच्या गाडीने १०० चा स्पीड पकडला होता. बुधराम

लोकच हा देश चालवतात. त्यांच्याकडे असलेल्या तलावात त्यांनी भारतातून नेलेले गंगाजल टाकले, त्याला गंगा तालाब म्हणतात. प्रत्येक हिंदू घराच्या बाहेर एक हनुमानाचं मंदिर व भगवा झेंडा फडकत असतो. महाशिवरात्रीला गंगा तालाब येथील मोठ्या शंकराच्या मंदिरात भव्य सोहळा असतो. आणि संपूर्ण मॉरिशनस त्या दिवशी या यात्रेला लोटां. मी बच्याचे वेळा दिवाळी निमित्ताने त्रिओलेमधल्या बुधरामच्या घरी फारावाला गेलो आहे आणि तिथली विद्युत रोषणाई जर पाहिली, तर, आपण भारतात आहोत की काय असा भास व्हावा. मॉरिशन एक छोटसं बेट आहे. लोट म्हणजे किती? तर साधारण मुंबईच्या आकाशाच. मॉरिशनसच्या एका टोकानू दुसऱ्याचा टोकाला जायला जास्तीत जास्त एक तास लागतो. लोकसंख्या साधारण १३ लाखांच्या आसपास. त्यामुळे, पोर्ट लुईस ही राजधानी सोडली तर सगळीकडेच एक निवांतपणा. जगातल्या सर्वोत्कृष्ट हॉटेल्सपैकी काही मॉरिशनसमध्ये आहेत. मॉरिशनसभोवती हजारो वर्षांपासून कोरल्स बनत आहेत. या कोरल्सचं एक कुंपण संपूर्ण बेटाभोवती (दक्षिणेचा थोडासा भाग सोडून) आहे. जिथपर्यंत ही कोरल्स आहेत, तिथपर्यंतच्या पाण्याचा रंग हिरवा. कोरल्समुळे समुद्राच्या लाटा तिथेच फुटात आणि तिथून ते किनाच्यापर्यंत संपूर्ण पाणी स्विमिंगपूलमध्ये असावे इतके शांत असते. कोरल्सच्या अनेक फायद्यापैकी आणखी एक म्हणजे समुद्राचे गर पाणी बाहेर रहावे आणि थोडे वॉर्म किनाच्यापर्यंत. कोरल्समुळे मोठे मासे बाहेरच रहायात आणि छोटे आतमध्ये. कोरल्समुळे समुद्राची रेती पूर्णपणे फिल्ट